

Hovedtraumer

www.yngreortopaedkirurger.dk

Plan

1. Minimale, lette og moderate hovedtraumer hos voksne

1. Skandinavisk Neurotraumekomité's guidelines
2. S100b

2. Børn

Hovedtraumer

2

VIDENSKAB

Initial håndtering af minimale, lette og moderate hovedtraumer hos voksne

Vagn Eskesen¹, Jacob Bertram Springborg¹, Johan Uinden² & Bertil Romnert¹

Ugeskrift for Læger, 2014

Glascow Coma Scale

Skalaen er opbygget af 3 delskalaer vedrørende

Øjne

- 1 point: åbnes ikke
- 2 point: åbnes ved smertestimulation
- 3 point: åbnes ved tiltale
- 4 point: åbne

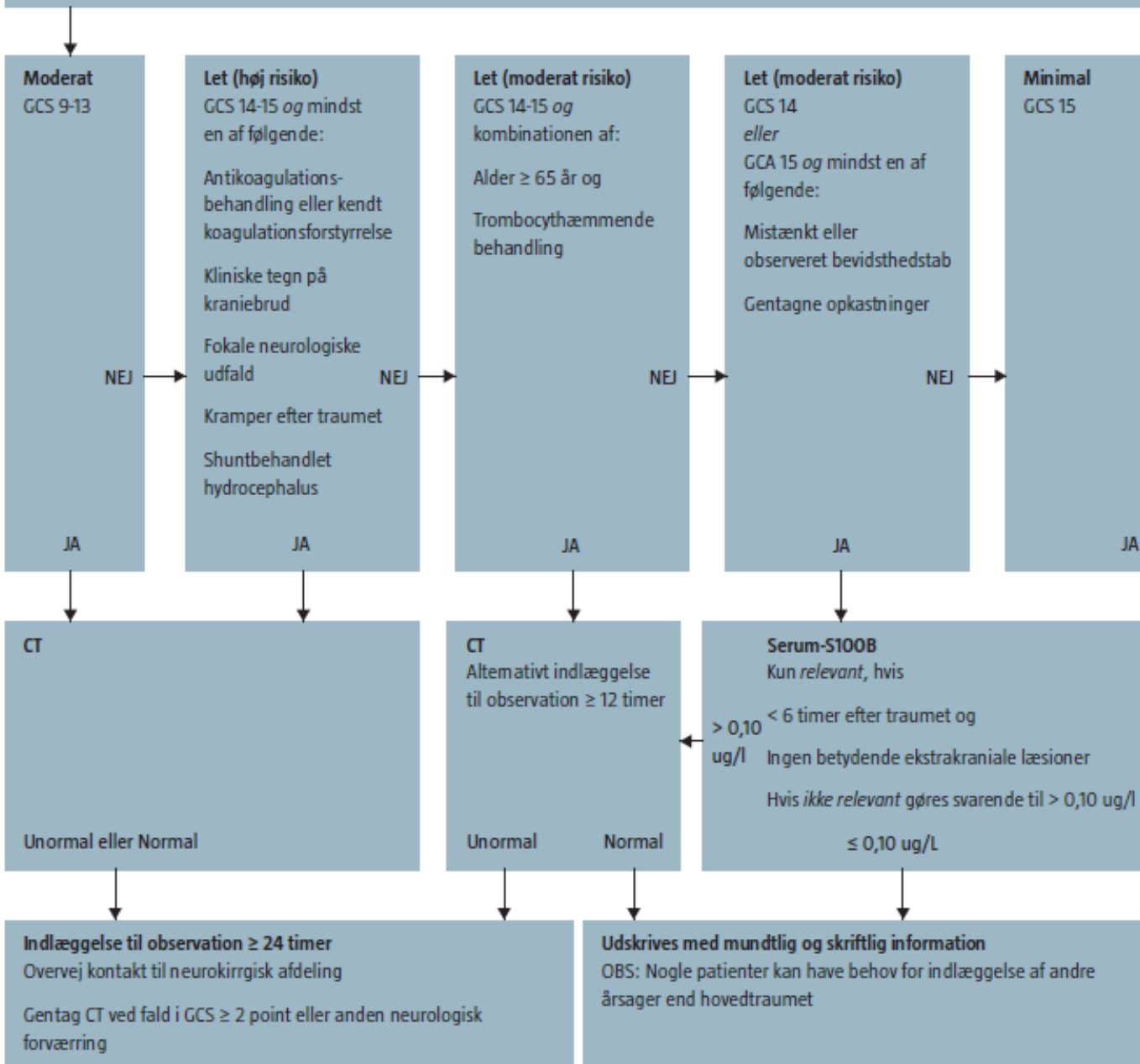
Verbalt

- 1 point: intet respons
- 2 point: uforståelige lyde
- 3 point: usammenhængende ord
- 4 point: desorienteret
- 5 point: orienteret

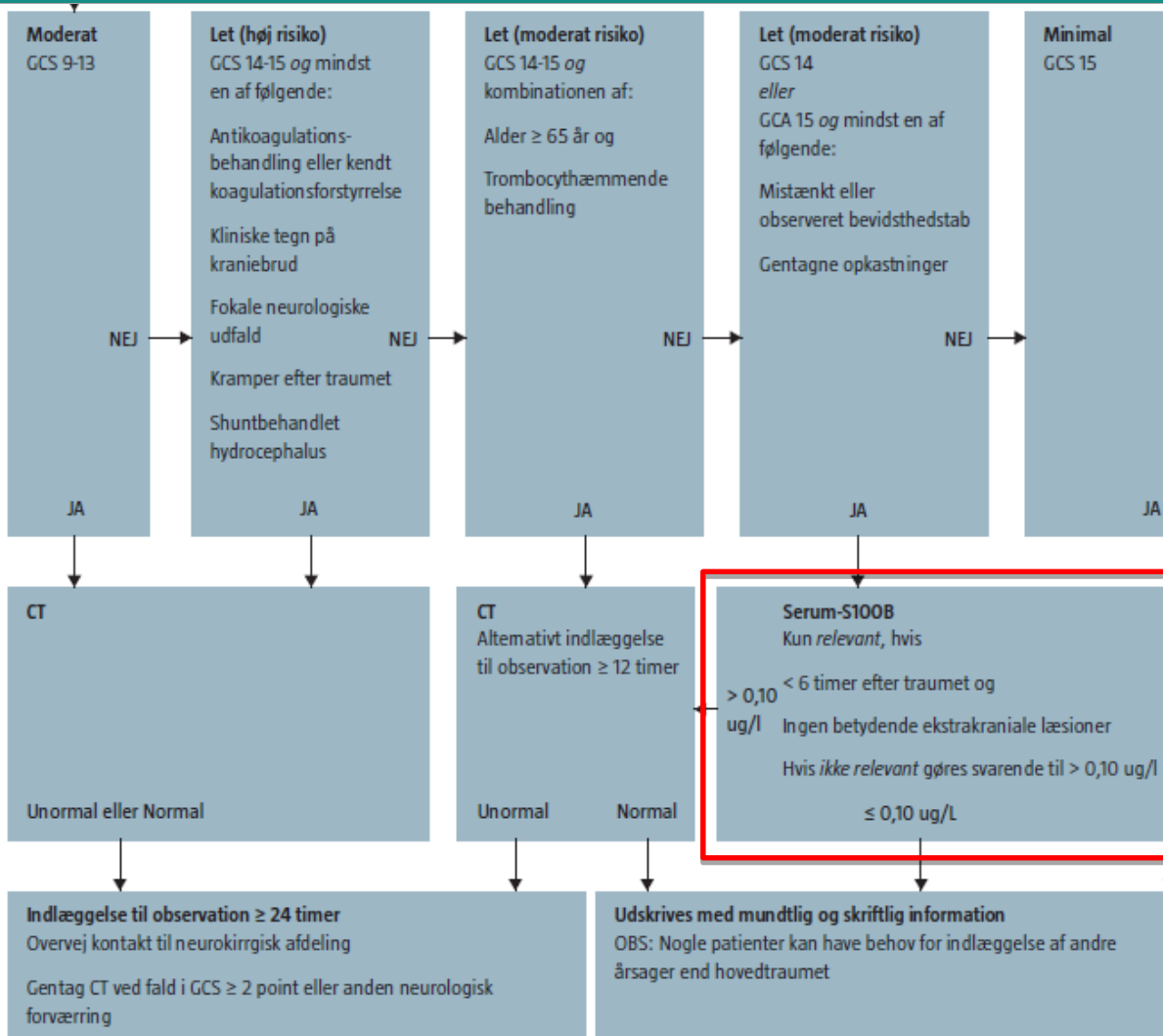
Motorik

- 1 point: ingen reaktion
- 2 point: ekstensionsbevægelse
- 3 point: abnorm fleksionsbevægelse
- 4 point: afværger
- 5 point: lokaliserer smertestimulation
- 6 point: følger opfordringer

Alle voksne patienter (> 18 år) med minimalt, let eller moderat hovedtraume (GCS 9-15) opstået inden for de seneste 24 timer

S100B

Biomarkør

Høj negativ
prediktiv værdi
~99%

Lav specificitet

Obs falsk forhøjede
værdier

Obs tidsfaktor

Observation

Observation efter skema

- Kontrol hvert 15 min. 0-2 timer efter skaden
- Kontrol hver 30. min. 2-6 timer efter skaden
- Kontrol hver time 6-12 timer efter skaden
- Vær opmærksom på lokal instruks og observationsskema

Commotiofolder

Bispebjerg Hospital
Akutmodtagelsen

Slåethovedet

Når du har slået hovedet

Når du har slået hovedet, er der risiko for at du kan få en hjernerystelse. Dette kan vise sig med det samme eller først komme efter flere timer - op til 24 timer efter.

Du skal vide

- Du kan få hovedpine, kvalme, koncentrationsbesvær og blive svimmel.
- Hos de fleste forsvinder ovenstående symptomer i løbet af nogle dage.
- Du må gerne lægge dig til at sove, men vi anbefaler, at du ikke er alene det første døgn - en person skal sikre, at du kan vækkes, og at du er, som du plejer at være.
- Du kan tage smertestillende medicin, hvis du har hovedpine, fx. Pamol. Smertestillende medicin kan købes i håndkøb på apoteket - følg anvisningerne i pakken.

Hold øje med

Hold øje med tegn på forværring:

- Synsforstyrrelser
- Voldsomme og vedvarende opkastninger
- Krampe
- Lammelser eller besvær med at styre arme og ben
- Tiltagende forvirring og uro
- Hvis andre oplever, at du taler uforståeligt, og at du ikke opfører dig, som du plejer

Hvis du mærker nogle af ovenstående symptomer, skal du ringere med det samme og henvende dig i en akutmodtagelse/akutklinik hurtigst muligt.

Der skal du undgå

Det første døgn efter en hjernerystelse bør du ikke være alene. For at forebygge at hovedpinen, trætheden og svimmelheden trækker ud, skal du

forholde dig i ro den første tid efter hjernerystelsen. Det vil sige at de første par døgn - eller indtil hovedpine, kvalme og svimmelhed er forsvundet - skal du ikke beskæftige dig med noget, der kræver koncentration eller anstrengelse hjernen:

- Fysiske anstrengelser i form af fysisk hårdt arbejde eller sport
- Arbejde der kræver meget koncentration
- At se tv eller sidde foran en computerskærm for længe ad gangen
- At læse for længe ad gangen
- At drikke alkohol.

Er du i tvivl?

Hvis du har spørgsmål efter din behandling på Akutmodtagelsen, er du velkommen til at kontakte os. Skal du til kontrol i et ambulatorium, kan du også ringe dertil - adresse og telefonnummer står på din skadejournal. Er du i tvivl om, hvad du skal gøre ved en skade eller akut opstået sygdom, så ring til Akuttelefonen 1813.

Hjælp os til at blive bedre

Vi vil gerne lære af dine erfaringer og oplevelser fra dit besøg på Akutmodtagelsen. Så skriv gerne til os på mail:

akutmodtagelsen.bispebjerghospital@regionh.dk

Venlig hilsen

Akutmodtagelsen

Indgang 7C

Telefon 35 31 23 73

Akutmodtagelsen
Bispebjerg Hospital
Bispebjerg Bakke 23, Indgang 7C
2400 København NV
Tlf. 35 31 23 73

REGION

September 2013

Case

- Peter på 56 år er velkendt af personalet, da han ofte er fuld og har slået sig. I dag har han slået sit hoved ved det lokale værtshus og er blevet kørt herind med ambulance. Peter er tydeligt ebrieret, men ellers "frisk"
- Hvad nu?

Case

- 4-årige Mikkel har leget i børnehaven og slået sit hoved ca. kl. 15. Han græd stadig, da moren hentede ham 30 min. senere, og har villet være hos hende lige siden. Du ser Mikkel kl. 18.00.
- Hvad nu?

Minor head trauma Børn

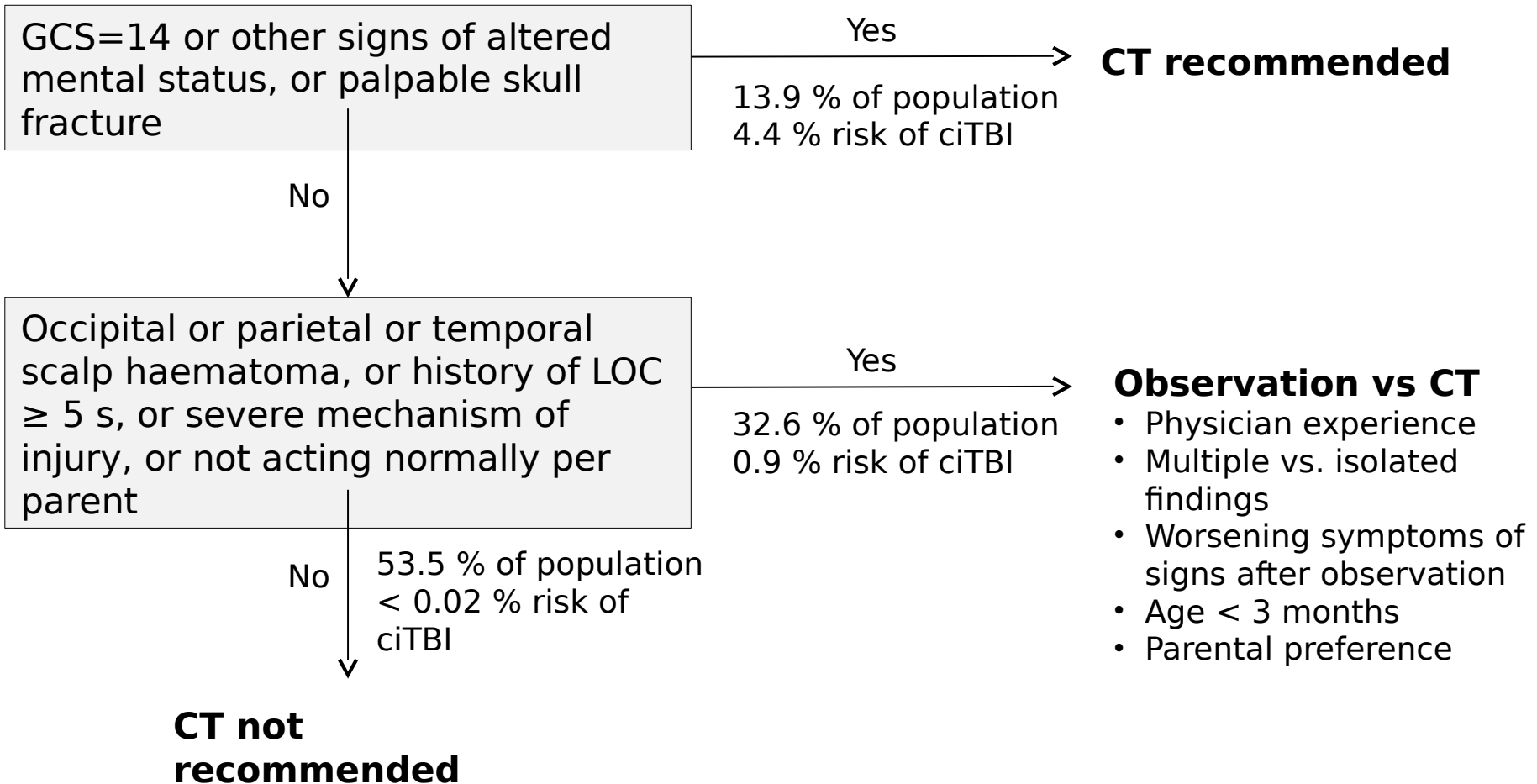
Stort systematisk review, februar 2011, hvor guidelines gennemgås for børn og spædbørn (< 2 år)

Anbefalingerne er:

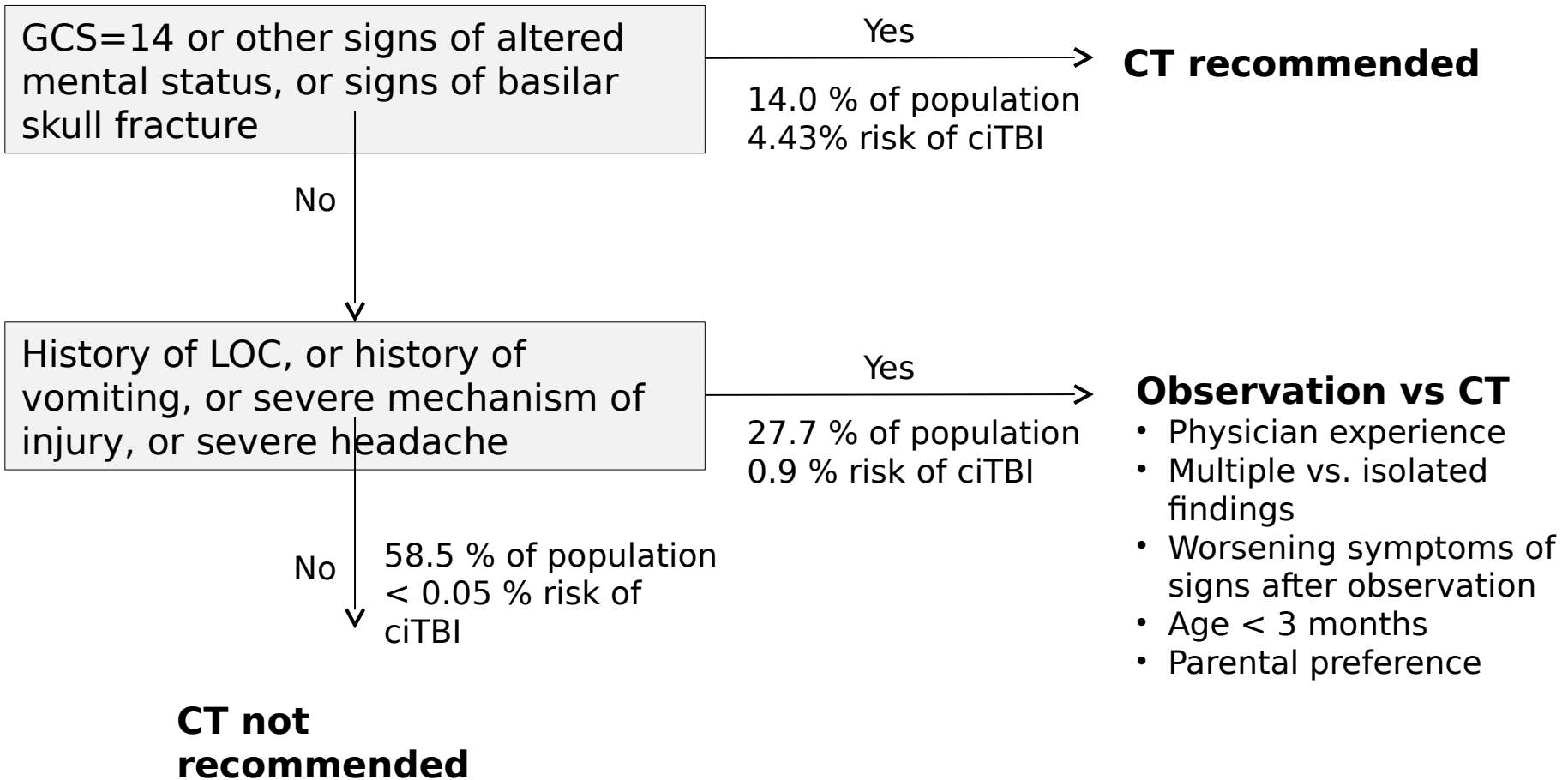
Den bedste til begge aldersgrupper er PECARN (sens 98 %, spec 58 %), men det ville resultere i for mange CT scanninger, hvorfor CHALICE anbefales (sens 98 %, spec 86 %).

*Pickering et al. *Clinical decision rules for children with minor head injury: a systematic review*. Arch Dis Child 2011;96:414-421

PECARN, < 2 years

PECARN, ≥ 2 years

PECARN "light"

- Har barnet ændret sig mentalt eller er der fraktur?
-> CT
- Er der kranie hæmatom, svære commotio symptomer, høj energi, barnet anderledes?
-> Indlæg, overvej CT
- Ellers send hjem til observation

CHALICE

CT scan if any of the following criteria is present

History

- Witnessed LOC of >5 min duration
- History of amnesia (either antegrade or retrograde) of >5 min duration
- Abnormal drowsiness (defined as drowsiness in excess of that expected by the examining doctor)
- ≥ 3 vomits after head injury (a vomit is defined as a single discrete episode of vomiting)
- Suspicion of NAI (defined as any suspicion of NAI by the examining doctor)
- Seizure after head injury in a patient who has no history of

Examination

- GCS <14, or GCS <15 if <1 year old
- Suspicion of penetrating or depressed skull injury or tense fontanelle
- Sign of basal skull fracture (defined as evidence of blood or cerebrospinal fluid leakage from the ear or nose, panda eyes, Battle's sign, haemotympanum, facial crepitus or serious facial injury)
- Positive focal neurology (defined as any focal neurology, including motor, sensory, coordination or reflex

Mechanism

- High-speed road traffic accident either as a pedestrian, cyclist or occupant (defined as accident with speed >40 m/h or 64 km/h)
- Fall of >3 m in height
- High-speed injury from a projectile or an object

Børn

- Foregående er blot mulige guidelines
- Tjek om i har en lokal instruks – og brug den
- Konferer når i er i tvivl med børneafdeling, da det typisk er der børnene bliver observeret